

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Coadă Tudor în numele condamnatului, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2021 și Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui

Bîlici Vitalie xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.09.2016 - 26.02.2019;

Instanța de apel: 17.05.2019 - 24.02.2021;

Instanța de recurs: 28.04.2021 - 15.11.2021;

Instanța de recurs în anulare: 29.03.2022 - 19.04.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 26 februarie 2019, Bîlici Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.166 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, la 4 ani închisoare. În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate Dosan Andrei, Dosan Inna a fost admisă parțial, cu încasarea în beneficiul acesteia din contul lui Bîlici Vitalie a sumei de 10 000, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate Beșliu Anatolie, Prodan Angela a fost admisă parțial, cu încasarea în beneficiul acesteia din contul lui Bîlici Vitalie a sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Bîlici Vitalie acționând cu intenție directă, cu bună știință asupra a doi minori, la 04.06.2016, în perioada cuprinsă între orele 18:00-18:30, aflându-se la intersecția străzilor Dovator și str. Ivan Franco, mun. Bălți, cu automobilul său de model BMW, n/î XXX, unde în apropiere se jucau un grup de copii, a început a-i fugări și i-a prins pe copii Beșliu Anatolie, a.n.2004 și Dosan Andrei, a.n.2004, le-a aplicat multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, i-a urcat forțat în automobilul său de model BMW, n/î XXX, unde i-a ținut forțat și i-a primblat prin oraș aproximativ 30 minute, astfel lipsindu-i total de libertate fizică, de libertatea manifestării voinței, de posibilitatea de a se deplasa și de a comunica cu alte persoane și cu părinții lor, atentând la sănătatea, integritatea fizică și psihică. La rugămintea și insistențele copiilor, care plângeau, de a fi eliberați din

automobil, acesta a refuzat categoric, în rezultat prin aceste acțiuni ilegale le-a cauzat copiilor dureri fizice și suferințe psihice.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, în drept, prima instanță stabilit că prin acțiunile sale intenționate, Bîlici Vitalie a comis infracțiunea prevăzută de art.166 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, adică privațiunea ilegală de libertate săvârșită asupra a două sau mai multor persoane, cu bună știință asupra unui minor.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Bîlici Vitalie să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este extrem de blândă, cu abateri de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute la art.75 Cod penal, din care motive sentința urmează a fi casată de către instanța de apel.

În concret, apelantul a evidențiat că în corespundere cu prevederile art.75 Cod penal, persoanei culpabile se stabilește o pedeapsă echitabilă în limitele fixate de Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate.

A mai indicat că inculpatul Bîlici Vitalie nu și-a recunoscut vina, nu a regretat cele comise, considerând că faptele comise nu sînt de nici o importanță și nu a făcut concluziile necesare. Mai mult ca atît, atitudinea sa eronată față de părțile vătămate și tentativele acestuia de a demonstra pe tot parcursul judecării cauzei că, de cele comise sunt vinovați copii și părinții lor, amplifică necesitatea stabilirii unei măsuri de constrângere mai severe.

3.1. Avocatul Caraman Iurie în numele inculpatului Bîlici Vitalie, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bîlici Vitalie, să fie achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute la art.166 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii. La fel, a solicitat respingerea acțiunilor civile înaintate de reprezentanții legali ai părților vătămate, Prodan Angela și Dosan Inna, ca neîntemeiate.

Pentru a argumenta cele solicitate în apel, apărătorul inculpatului a invocat ilegalitatea și netemeinicia sentinței instanței de fond, care rezultă din faptul că, raționamentele instanței de fond nu se bazează pe ansamblul de probe cercetate, or, instanța de judecată nu a dat o apreciere cuvenită tuturor probelor cercetate în ședința de judecată, nu a determinat, respectiv nu a apreciat just motivul (mobilul) acțiunilor pretins infracționale și la general al componenței infracțiunii incriminate lui Bîlici Vitalie.

Pronunțând o sentință de condamnare, instanța de fond a admis o poziție tendențioasă, punând în avantaj probele administrate de acuzare, a apreciat selectiv și unilateral declarațiile reprezentanților părților vătămate, a părților vătămate minore și a martorilor. Totodată, instanța de fond a omis cu desăvârșire să dea apreciere probelor care demonstrează lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului.

În opinia apelantului, probatoriul cauzei penale demonstrează că mobilul (motivul) ca parte componentă a laturii subiective a acțiunilor lui Bîlici Vitalie au fost determinate de necesitatea de a curma acțiunile de vandalizare a bunurilor sale; de curmare a tentativei de pătrundere în interiorul gheretei și distrugere a aparatajului de înregistrare

video care în expresie bănească este de 456 dolari SUA; împiedicarea producerii unei tragedii prin electrocutare a persoanelor care au urcat pe acoperișul gheretei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a menționat că, latura obiectivă a infracțiunii de privațiune ilegală de libertate este realizată printr-o acțiune sau inacțiune a unui subiect, prin care unei persoane i se limitează dreptul de a se deplasa liber față de locul în care aceasta se afla de bunăvoie sau a fost atrasă prin înșelăciune.

Sintagma cu bună-știință asupra minorului sau femeii a gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor constituie o agravantă în cazul în care făptuitorul a întreprins acțiunile de privațiune de libertate a unei persoane din categoria celor enumerate la alin. (2) lit. c), fiind conștient de caracterul ilegal al acțiunilor sale și de incapacitatea acestor persoane de a riposta.

Nici locul și nici timpul săvârșirii faptei nu are importanță pentru ca infracțiunea să fie calificată drept privațiune ilegală de libertate. Doar dorința, voința victimei și consecințele infracțiunii au relevanță la calificarea infracțiunii date. Fapta constituie infracțiune chiar dacă lipsirea de libertate a durat numai câteva minute.

Latura subiectivă se caracterizează prin vinovăție manifestată prin intenție directă. Motivele infracțiunii, printre care se numără răzbunarea, lăcomia, invidia, gelozia, înlesnirea săvârșirii unei alte infracțiuni etc., nu influențează încadrarea juridică a faptei, însă se iau în considerare la individualizarea pedepsei penale.

În continuare, instanța de apel s-a referit la declarațiile martorilor și a părților vătămate minore audiate pe caz, care au dat declarații consecvente, coroborând între ele, și elucidând faptul că inculpatul i-a lovit cu mâinile și uneori cu picioarele, în timp ce încerca să îi prindă pe minorii surprinși la fața locului.

Faptul că Bîlici Vitalie revine la pas liniștit spre gheretă, vizionând ceva pe smartphone-ul său, iar în urma lui, la o distanță însemnată, cu pas liniștit și nesupravegheați merg minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei, nu poate servi ca temei de achitare, or, inculpatul nu a întreprins careva măsuri în vederea aducerii lor în fața organelor de poliție. Concomitent, părțile vătămate fiind minore, s-au supus cerințelor inculpatului și au mers după el, ulterior fiind urcați în automobil.

Ce ține de motivul precum că prima instanță nu a înlăturat contradicțiile dintre fapta lui Bîlici Vitalie și că minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei sunt capabili de a minți, instanța de apel l-a considerat ca fiind neîntemeiat, întrucât acest fapt a fost constatat prin declarațiile părților vătămate minore, audiate în condiții speciale, iar inculpatul a recunoscut că a aplicat o lovitură la fese. Lipsa leziunilor nu denotă că acesta nu ar fi aplicat mai multe lovituri, circumstanță care depinde de intensitatea loviturilor.

Declarative au fost apreciate și motivele că, în cadrul audierii minorului Beșliu Anatolie, intervievatorul Grosu Liliana nu a pus întrebările de control, dacă minorul înțelege și face diferența dintre adevăr și minciună (vol. I, f.d.83), precum și că la audierea acestuia în condiții speciale nu a participat psihologul, or, aceste circumstanțe nu duc la nulitatea probelor rezultate prin audierea martorului minor.

În prezența circumstanțelor sus indicate, instanța de apel a ajuns la concluzia că în cauza penală dedusă judecății, nu au fost stabilite careva circumstanțe, care fiind raportate la normele de drept, ar face posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare.

4.2. Ce vizează măsura și categoria pedepsei stabilite inculpatului Bîlici Vitalie, instanța a notat că, închisoarea pe termen un de 4 ani se încadrează în limitele sancțiunii normei de incriminare, și având în vedere că acesta anterior nu a fost condamnat (vol. I, f.d.101), are la întreținere doi copii minori, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu

se află (vol. I, f.d.102-103), se caracterizează pozitiv (vol. I, f.d.104), prima instanță justificat a ajuns la concluzia că, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, v-a contribui la corectarea inculpatului și la percepțiile acestuia de a se abține pe viitor la întreprinderea unor acțiuni, care se atribuie la fapte cu caracter penal.

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul Caraman Iurie, avocatul Coadă Tudor în numele inculpatului și inculpatul Bîlici Vitalie, care invocând temei pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Bîlici Vitalie să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea recursului, au notat că cele reținute de instanțele de fond în cauza penală în privința lui Bîlici Vitalie demonstrează că acestea au admis o eroare gravă de fapt. Pe de altă parte, au evidențiat și lipsa elementelor infracțiunii, nefiind realizată latura obiectivă a componentei infracțiunii incriminate.

Concomitent, au menționat că mobilul (motivul) ca parte componentă a laturii subiective a acțiunilor lui Bîlici Vitalie au fost determinate de: necesitatea de a curma acțiunile de vandalizare a bunurilor sale; de curmare a tentativei de pătrundere în interiorul gheretei și distrugere a aparatajului de înregistrare video care în expresie bănească este de 456 dolari S.U.A.; împiedicarea producerii unei tragedii prin electrocutare a persoanelor care au urcat pe acoperișul gheretei.

Intenția ca parte a laturii subiective a acțiunilor lui Bîlici Vitalie a fost îndreptată spre prinderea făptuitorilor și aducerea lor în fața organelor de poliție într-o eventuală atragere la răspundere pentru acțiunile acestora, inclusiv a reprezentanților legali.

Generalizând șirul concluziilor instanței de apel, prin care a încercat să respingă fiecare argument din apelul părții apărării, se conturează o singură concluzie, și anume că Bîlici Vitalie nu i-a dus pe minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei în fața organelor de poliție, din care considerent a și comis infracțiunea incriminată.

Din contra, sunt absolut pertinente fondului cauzei probele apărării (vol. II f.d.53), care demonstrează că organele de poliție, într-un caz similar de vandalizare și distrugere a bunurilor proprietate a lui Bîlici Vitalie, aflate în același loc, nu au întreprins nici o măsură pentru a identifica persoanele vinovate. Or, Bîlici Vitalie a procedat cu minorii A. Beșliu și A. Dosan în felul respectiv anume din cauză că, organele de poliție au fost ineficiente pe cazul precedent, raportat acestora.

Au mai considerat recurenții că, concluziile instanței de apel sunt alogice și vădit contradictorii în partea unde aceasta susține că inculpatului nu i-a fost înaintată învinuirea în comiterea leziunilor corporale părților vătămate, însă face trimitere și reține raportul de expertiză-medico-legală nr. 382 din 06.06.2016 în privința minorului Beșliu Anatolie (f.d.23). Tot aici, nu este clar din care motive a fost respins argumentul apărării cu privire la excoriația pe partea anterioară a genunchiului drept depistată la Beșliu Anatolie coroborat cu înregistrarea video, care arată că Beșliu A. era murdar de noroi la genunchi.

De asemenea, se afirmă că în cauza dată neîntemeiat a fost constatat cauzarea unui prejudiciu moral părților vătămate minore, aceasta deoarece înregistrările video, prezentate de partea apărării, demonstrează că în fapt, minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei nu au suferit în nici un mod de pe urma acțiunilor lui Bîlici Vitalie.

6. În temeiul art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a adoptat o decizie întemeiată și pe deplin motivată.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2021, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul

Caraman Iurie, avocatul Coadă Tudor în numele inculpatului și inculpatul Bîlici Vitalie, împotriva deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii atacate.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs ordinar a reținut că în fapta inculpatului se regăsește pe deplin latura obiectă a infracțiunii discutate, dat fiind faptul că privațiunea de libertate se include în sfera ilicitului penal atunci când voința victimei de a se deplasa este condiționată de voința făptuitorului de a limita dreptul victimei de a se deplasa după propria voință și dorință.

În același context, instanța de recurs ordinar a amintit că motivul comiterii infracțiunii nu influențează nicidecum încadrarea juridică a faptei inculpatului, și respectiv nu poate constitui cauză justificativă, care ar înlătura caracterul penal al faptei sau ar libera de răspundere penală.

Astfel, alegațiile recurenților precum că, în fapta inculpatului nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.166 Cod penal, se resping, ca fiind neîntemeiate și invocate cu scopul de a se evita tragerea la răspundere penală a inculpatului Bîlici Vitalie.

Instanța de recurs a mai reținut ca fiind corecte și justificate concluziile instanței de apel, precum că inculpatul putea și avea posibilitatea reală de a anunța organele de poliție de a se prezenta la fața locului pentru a raporta cazul de vandalism, nefiind necesară recurgerea la privațiunea libertății acestora în automobilul inculpatului, care potrivit materialelor dosarului, așa și nu s-a adresat cu acești copii la nici un reprezentant al organelor de drept, pentru a denunța cazul de vandalism.

Instanța de recurs ordinar a evidențiat că, întemeiat instanțele de fond au stabilit prezența unui prejudiciu moral în prezenta cauză penală, or, nici o persoană nu poate în mod deliberativ să lipsească de libertate o altă persoană, mai cu seamă când sânt antrenate persoane minore.

Drept urmare, instanța de recurs ordinar a apreciat că, recursul se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „circumstanțe cu caracter substanțial și convingător”, care să justifice ingerința în hotărârea executorie a instanței de apel.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs ordinar a constatat că, în speță, au fost examinate problemele esențiale care au fost puse în fața instanței de apel, aceasta argumentând amplu motivele care i-au format convingerea în susținerea soluției adoptate, atât în raport cu argumentele din apelul apărării, cât și a poziției primei instanțe, expuse în sentință, ceea ce deduce concluzia că argumentele invocate de recurenți prin prisma temeiului pentru recurs prevăzut la pct.6), 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare în prezenta cauză penală, din care considerente a fost respins recursul ordinar declarat, cu menținerea hotărârii atacate.

8. Avocatul Coadă Tudor în numele inculpatului, contestă cu recurs în anulare decizia și solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea recursului în anulare, apărarea invocă motive similare celor din apel și recurs ordinar, suplimentar a reținut încălcarea dreptului la apărător și la interpret la etapa urmăririi penale. În acest sens, Bîlici Vitalie a fost lipsit de dreptul la apărare și de dreptul de a mărturisi împotriva sa, totodată a fost lipsit de dreptul la interpret la data de 05.05.2016. Astfel la data respectivă, Bîlici Vitalie a fost audiat de către V. Spătari, șef al SUP IP Bălți, în lipsa avocatului și în lipsa interpretului. Astfel toate probele care derivă din aceste declarații sunt afectate de viciul fructul pomului otrăvit.

Totodată, reține că prin respingerea cererii de numire a expertizei înaintată de apărare în instanța de fond, a fost încălcat esențial dreptul lui Bîlici Vitalie la egalitatea armelor. Cererea apărării referitor la numirea unei expertizei psihologice a avut ca scop doar stabilirea adevărului, stabilirii capacității minorilor de a înțelege corect acțiunile lor

de vandalizare, acțiunilor ce s-au petrecut cu ei, gradul de sinceritate și gradul de dezvoltare conform vârstei, iar încheierea judecătorească din 14.03.2018 prin care s-a respins cererea apărării de numire a expertizei psihologice este absolut neîntemeiată. Prin numirea expertizei Bîlici Vitalie a încercat să demonstreze că atât timp cât un minor este capabil să arate gesturi indecente, este posibil ca acesta să înțeleagă și să aibă capacitatea de a percepe ce se întâmplă în realitate, în special minorul este capabil să înțeleagă că nu este privat de libertate și că merge benevol să înlătore prejudiciile cauzate cu scopul de nu fi pârât părinților sau poliției. Astfel, consideră că a fost încălcat principiul egalității armelor, evidențiat în art.6 paragraf 1 CEDO, art.24 Cod de procedură penală.

De asemenea, apărarea notează că instanțele naționale nu s-au expus asupra tuturor argumentelor invocate de partea apărării, prin ce a fost încălcat art.6 CEDO, poziția apărării nu a fost "auzită" de instanțele naționale. În special, instanțele nu s-au expus asupra argumentelor apărării privind încredințarea subiectivă, or infracțiunea de care este învinuit Bîlici Vitalie este o infracțiune care se comite cu intenție directă, adică se presupune că Bîlici Vitalie a avut scopul anume de a priva de libertate. Nu există intenție indirectă sau imprudență asupra comiterii acestui tip de infracțiune. Bîlici Vitalie nu a avut scopul de a priva de libertate minorii, dar a avut scopul de a preda minorii la poliție.

Apărarea a apreciat ca fiind încălcat dreptul la o hotărâre motivată, art.6 paragraf 3 coroborat cu art.6 paragraf 1 CEDO.

Mai mult, avocatul semnalează și încălcarea articolului 6 paragraf 2 CEDO și art.21 Constituția Republicii Moldova - încălcarea prezumției nevinovăției. În acest sens, reține că Bîlici Vitalie a fost prezumat vinovat de către organul de urmărire penală și instanțele naționale. Or la toate etapele intenția acestuia nu a fost luată în considerație, și s-a prezumat că minorii au fost lipsiți ilegal de libertate fără a stabili probe în acest sens. Iar, orice încercare de a demonstra nevinovăția era respinsă de instanțe.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Coadă Tudor în numele condamnatului, în baza materialelor din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

În conformitate cu prevederile art.6 pct.44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se înțelege o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CtEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale, Colegiul penal reiterează că, una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, care cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Colegiul penal constată că, formulându-și solicitările expuse în prezentul recurs în anulare, recurentul s-a bazat în principal pe chestiunea precum că au fost încălcate principiile: egalitatea armelor, prezumția nevinovăției și dreptul la o hotărâre motivată.

În acest context, instanța de recurs în anulare reține că aspectele semnalate au constituit deja obiect de examinare în instanțele ierarhic inferioare, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens. Astfel, în virtutea corectitudinii motivării și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs în anulare o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO.

Cu referire la alegațiile avocatului precum că, „inculpatului Bîlici Vitalie ia fost îngădit dreptul la apărare, precum și dreptul la interpret la etapa urmăririi penale, evidențiind în acest sens explicațiile ultimului din 05 iunie 2016 (f.d.64)”, instanța de recurs în anulare constată că poziția avocatului poartă un caracter formal și respectiv, este neîntemeiată.

În acest sens, Colegiul penal reține că potrivit materialelor cauzei, urmărirea penală în privința lui Bîlici Vitalie a fost pornită la data 16 iunie 2016, (f.d.1). Astfel, instanța de recurs în anulare evidențiază limita de demarcare dintre procesul penal și urmărirea penală, reieșind din textul art.274 alin.(1) Cod de procedură penală.

Respectiv, este cert faptul că explicațiile depuse de Bîlici Vitalie la data de 05 iunie 2016, constituie parte din procesul penal, iar Bîlici Vitalie la această etapă nu deținea o anumită calitate procesuală.

Totodată, analizând legalitatea hotărârilor atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal menționează că, instanța de recurs ordinar corect a reținut încadrarea juridică stabilită de instanțele de fond a acțiunilor condamnatului în baza art.166 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și vinovăția acestuia, care a fost dovedită prin cumulul de probe, verificate și apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, fiind prezente toate elementele infracțiunii.

La fel, Colegiul penal ține să menționeze că, criticele invocate de recurent nu pot fi reținute ca încălcare a dreptului la un proces echitabil or, această expresie îmbină numeroase aspecte ale unei bune administrări a justiției: dreptul de acces la o instanță judecătorească, audierea în prezența avocatului, dreptul de a nu contribui la propria sa incriminare, la egalitatea armelor și la o procedură contradictorie, etc.

Totodată, Colegiul penal atestă că, dreptul la un proces echitabil, consfințit în art.6 din Convenție, coroborat cu accesul liber la justiție și prezumția nevinovăției - drepturi fundamentale prevăzute în art.art.20, 21 din Constituție, enunță preeminența principiului supremației dreptului.

Unul din elementele fundamentale ale preeminenței principiului supremației dreptului este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată.

Conform acestui principiu, nici o parte în proces nu este în drept să solicite reluarea procesului de judecată în scopul unei noi soluționări a cauzei după ce hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă, excepție făcând doar temeiurile prevăzute de lege.

Subsidiar, se reține că, motivele invocate de recurent nu se conțin în temeiurile prevăzute la art.453 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

În speță, hotărârile judecătorești rămase definitive și irevocabile nu sunt afectate de viciu fundamental și au căpătat putere de lucru judecat (res judecata pro veritate habetur), ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Mai mult, este important de a specifica că decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2021, în baza art.466 Cod de procedură penală, a devenit definitivă și irevocabilă, iar hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată. Însă, în cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată.

Prin urmare, lucrul efectuat de către instanțele ierarhic inferioare este guvernat de principiul securității raporturilor juridice, iar pentru redeschiderea procesului nu sunt prezente temeiuri prevăzute de art.4 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană.

Totodată, Colegiul penal menționează că principiul securității raporturilor juridice, cere, inter alia, ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea cazul *Brumărescu vs. România*, Nr. 28342/95&62, 28 octombrie 1999). O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (a se vedea cauza *Bujnița vs Moldova*, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007).

În consecință, Colegiul penal nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, sub aspectele invocate, acestea fiind declarative și vădit neîntemeiate în speța dată, iar decizia instanței de recurs ordinar este întemeiată, motivată și legală, astfel instanța de recurs ordinar nu a comis nici o eroare de drept, care ar putea fi considerată ca un viciu fundamental în cauză și ar putea duce la casarea hotărârii irevocabile.

Reieșind din cele expuse supra, având în vedere că hotărârea atacată nu conține erori de drept, cuprinse de noțiunea viciului fundamental, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului în anulare declarat de avocatul Coadă Tudor în numele condamnatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. În conformitate cu art.art.456, 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Coadă Tudor în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Bîlici Vitalie xxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 26 mai 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie